

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN KAAG EN BRAASSEM

secretariaat@asd-KaagenBraassem
www.adviesraadkaagenbraassem.nl

Roelofarendsveen, 2 juli 2020

Betreft: Zienswijze en advies aan het College van B en W op de (concept) Omgevingsvisie

Geacht college,

Nu de (concept) Omgevingsvisie ter inspraak ligt maken wij graag van de gelegenheid gebruik om, nogmaals een reactie te geven.

Eerder waren wij als Adviesraad met u in gesprek over de ontwikkeling van een nieuwe MAG, toen u zo'n anderhalf jaar geleden besloot dat de MAG onderdeel zou worden van de Omgevingsvisie. Daar staan wij als Adviesraad ook achter, omdat wij de meerwaarde zien van een integrale benadering. Naast de gesprekken die wij met u voerden hebben wij ook al tweemaal een advies uitgebracht over de Omgevingsvisie. In september 2019 hebben wij geadviseerd om de uitgangspunten van het VN-verdrag voor de handicap op te nemen en in maart jl. hebben wij een reactie gegeven op het 1^e concept van de Omgevingsvisie. Omdat de Omgevingsvisie die nu ter inspraak ligt nauwelijks van tekst verschilt van de 1^e conceptversie brengen wij nogmaals ons in maart uitgebrachte advies onder uw aandacht. Dit is de cursief weergegeven tekst en omdat wij ons nogmaals over de Omgevingsvisie hebben gebogen treft u vervolgens per hoofdstuk een aanvullend advies aan.

Inleiding: Een brede Omgevingsvisie als antwoord op de veranderde samenleving:

Wat wij hierin missen is de benoeming van wat de meerwaarde is van de verbinding van het fysieke domein met het sociale domein. Daarnaast willen wij graag zien dat de uitgangspunten van het VN-verdrag voor rechten voor mensen met een handicap betrokken worden in hele de planontwikkeling, zowel ruimtelijk als sociaal.

De betrokkenheid van mensen met een beperking is daarbij essentieel om het doel van het VN-verdrag Handicap te kunnen bereiken: gelijkwaardig en volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving, ongeacht iemands beperking of chronische ziekte. Dat is geen gunst, maar een mensenrecht.

Hoofdstuk 1: Samenwerken in en aan Kaag en Braassem

Inwoners willen betrokken worden bij de plannen en besluiten van de gemeente, dat blijkt uit de enquête die afgelopen najaar onder inwoners werd gehouden. Echter, van de 10.000 inwoners waaraan de enquête gericht was, hebben er maar 750 inwoners gereageerd. Is dit inwonerspanel dan wel representatief voor alle inwoners van Kaag en Braassem? Is de groep van 750 divers samengesteld qua kenmerken zoals leeftijd, opleidingsachtergrond, beroepen, herkomst, woonkernen? Misschien is de opzet nu niet helemaal geslaagd, maar wij adviseren u wel om dit middel, met een representatief klantenpanel, te blijven gebruiken en ook rekening te houden met digibeten.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Bij alle raadplegingen heeft u tot nu toe alleen volwassenen betrokken. Wij vinden het een gemiste kans dat kinderen niet betrokken zijn. Een goed voorbeeld hiervan is de aanpak in de gemeente Nieuwkoop. Kinderen hebben soms verrassende ideeën en hiermee kan ook een bodem gelegd worden voor betrokkenheid in de toekomst. Bovendien door kinderen te betrekken, betrek je ook de ouders.

Wij adviseren u om ook kinderen uit te nodigen om mee te doen en te betrekken bij de ontwikkeling van een visie op hun omgeving.

Hoofdstuk 2: Energie & Grondstoffen in Kaag en Braassem

*De energietransitie moet betaalbaar zijn voor **alle** inwoners met extra aandacht voor mensen met een smalle beurs. Wel zijn wij van mening dat de doelstelling om in 2025 een besparing van 44 terajoule te realiseren erg ambitieus is.*

De Adviesraad zou ook graag zien dat de gemeente een afwijzende houding aanneemt ten aanzien van het oprichten van biomassacentrales in zijn algemeen, maar ook tegen de eventuele komst van een dergelijke centrale in of in de omgeving van Kaag en Braassem. Deze centrales vormen een bedreiging voor een gezonde leefomgeving.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

De gemeente geeft aan maar een beperkte invloed te hebben op energieverbruik en het gebruik van hernieuwbare grondstoffen door haar inwoners en neemt daardoor geen duidelijke rol aan. Wij adviseren de gemeente een leiderschapsrol aan te nemen. Zij moeten

het voortouw nemen om deze beweging tot stand te laten komen. Maak hierbij SMART omschreven doelen (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden).

Het stellen van SMART doelen geldt voor het gehele hoofdstuk, bij meerdere onderdelen missen wij de informatie over hoe de doelen bereikt dienen te worden. Een aantal voorbeelden:

- De inleiding suggereert dat gemeente K en B als gemeente volledig zelfvoorzienend wil worden in de toekomst (een kringloopeconomie realiseren). Wij willen graag terugzien in de visie dat er realistische en concrete doelen worden gesteld. Een volledig zelfvoorzienende economie is natuurlijk goed, maar hoe realistisch is het doel om volledig zelfvoorzienend te zijn voor onze gemeente. Wanneer wil de Gemeente Kaag en Braassem wel met andere gemeentes samenwerken?
Wij adviseren: dat wat je zelf kunt doen, doe dat. Daar waar je van andere kan leren, probeer dat. Daar waar samenwerken nodig is, zoek die op.
- Het meeste energieverbruik vindt plaats in de agrarische sector, onze woningen en onze voertuigen. Hoe wil de gemeente hierop besparen? Welke verwachtingen heeft de gemeente van de “energieslurpers” in onze gemeente en wordt er gecontroleerd op de grootte van deze sectoren?
Voor verantwoording van het verduurzamingsbeleid moet je weten hoeveel energie er verbruikt wordt per sector. Dus als een sector veel energie in relatieve zin verbruikt, maar het daarentegen ook een grote meerderheid bedraagt van het totaal aantal sectoren is het moeilijk uit te leggen waarom de sector zich nog verder moet verduurzamen. Ook al is die sector al ver ontwikkeld in verduurzaming.
Bovendien is het niet duidelijk uit het stuk of het gaat over niet-duurzame energie (fossiel) en of het ook energieverbruik uit duurzame bronnen betreft.
- Hoe krijgen we inzicht in de afvalstromen? Wat is ervoor nodig om verbeteringen te realiseren in de afvalstromen?

Verder adviseren wij op blz. 19 het gedeelte wat gaat over zonneweiden, windturbines, aquathermie en biomassacentrales te herschrijven. De ‘Dit’ genoemd na de zin over biomassa duidt waarschijnlijk op de duurzame energiebronnen, maar dit roept verwarring op over de biomassacentrales.

Daarnaast missen wij beredenering bij de visie om van het gas af te gaan. Waarom zouden wij van het gas af moeten en hoe is de gemeente van plan dit te bewerkstelligen?

Hoofdstuk 3. Natuur, water en lucht in Kaag en Braassem

Wij ondersteunen de visie dat de natuur een belangrijke bijdrage levert aan de gezondheid en welzijn van onze inwoners. Zoals gezegd biedt “groen en blauw” een leefomgeving waar

mensen zich prettig voelen. In dit hoofdstuk kan nadrukkelijker de verbinding met het sociaal domein worden gelegd door een integrale benadering van het fysieke en de leefomgeving.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Maatregelen voor tijdelijke wateropvang:

Een bijdrage die inwoners kunnen leveren is om het regenwater op te vangen. Meer groen in tuinen i.p.v. terrassen of waterdoorlatende terrassen. Sedumbegroeiing op daken. De gemeente kan hier een stimulerende rol in hebben met een bewustwordingscampagne om burgers te wijzen op eigen bijdrage die ze kunnen leveren. Daarnaast kan een subsidie inwoners helpen om inwoners over de streep te trekken. En de gemeente zelf kan bijdragen door meer groen in nieuwe wijken te realiseren en niet alles te laten volbouwen. Alleen water onder noemer groen, voldoet niet. Maak trapveldjes, kleine stukjes park...

Geluidsoverlast Schiphol/ luchtverontreiniging:

Onze inwoners hebben ook een voordeel gehad van de Coronacrisis doordat er veel minder geluidsoverlast was en luchtvervuiling. We hebben kunnen genieten van de rust en schone, blauwe luchten. Dit komt de volksgezondheid van inwoners zeer ten goede. Wij roepen ons college op om in overleg met Schiphol te sturen op vermindering van geluidsoverlast en het vliegen met schonere brandstof.

Hoofdstuk 4: Wonen in Kaag en Braassem

Wonen, een dak boven je hoofd hebben is een basisbehoefte van de mens. Bij wonen is een koppeling te leggen naar het sociaal domein– de leefomgeving. Door woningbouw zodanig vorm te geven wordt gestimuleerd dat inwoners in de natuur (groen en blauw) kunnen recreëren, bewegen (sporten) en ontspannen. De fysieke leefomgeving heeft effect op hoe inwoners hun leefomgeving ervaren, op hun welzijn en veiligheidsgevoel. Houd daar rekening mee bij woonplannen zoals bijvoorbeeld hoogbouw.

Er ligt grote druk op de woningmarkt door gebrek aan o.a.(koop)woningen voor starters. De wachttijd is tenminste 6 jaar. De gemeente heeft een inspanningsverplichting naar de eigen inwoners die voor het eerst op de woningmarkt verschijnen. Daarom moet er meer werk gemaakt worden van de doorstroming, zodat meer huizen beschikbaar komen voor starters. Een stimulerende maatregel is dat de “scheefwoners” een (financieel) handje worden geholpen om hun relatief goedkope woning in te ruilen voor bijvoorbeeld een appartement/seniorenwoning.

Andere vormen van woningbouw, groepswoonprojecten, Tiny-huizen en skeave husjes kunnen (tijdelijke) oplossingen bieden bij huisuitzettingen, echtscheiding of de behoefte aan prikkelarm wonen.

In de visie is benoemd dat met name gestuurd wordt op kwaliteit en niet op kwantiteit. De uitleg hierbij van kwaliteit is, dat gestuurd wordt op het toevoegen van een woning waaraan

behoefte is, bijv. zorg/seniorenwoning. Echter, het is ook relevant te sturen op kwantiteit. Het gaat bij woningen tenslotte ook de om de beschikbare capaciteit.

Verder is de Adviesraad benieuwd hoe de gemeente stuurt op gewenste kwaliteit bij kaderstelling en overleg met ontwikkelaars. Want door weinig eigen grond in bezit te hebben, is de gemeente daarvan afhankelijk bij de realisatie van de doelstellingen.

Aanvullend op het advies van 20 maart

1. Om meer invloed uit te oefenen op de kwantiteit, kwaliteit en toewijzing van het beschikbare woningbestand adviseert de Adviesraad de gemeente meer regie te nemen. Dit betekent dat de gemeente meer grond in eigen beheer neemt en/of striktere voorwaarden stelt aan de ontwikkelaars en bouwbedrijven. Op deze wijze kunnen er bijvoorbeeld meer woningen beschikbaar komen voor starters en inwoners met een laag inkomen. Wij adviseren met klem om de norm van 25% sociale woningbouw te handhaven. Ook kan (nog) meer invulling worden gegeven aan het duurzamer maken van de woningen. Voor de starterswoningen adviseert de Adviesraad de gemeente te overwegen af te stappen van de traditionele woningbouw en zich sterk te maken voor alternatieve (goedkopere) woonvormen. Te denken valt aan kleine, geprefabriceerde, woonunits. Zo houd je met name jongeren vast in de gemeente en betaalt de investering zich voor een deel ook weer terug. Omdat door jongeren aan de gemeente binden, de levensloopbestendigheid van de dorpen in stand wordt gehouden.
2. Met het oog op de forse toename de komende jaren in de gemeente van mensen met dementie adviseert de Adviesraad de gemeente om initiatieven voor alternatieve woonvormen te stimuleren en, zoveel mogelijk, te faciliteren. De Adviesraad adviseert de gemeente zich, in voorkomende gevallen, actief in te zetten bij het realiseren van de grote verscheidenheid aan woonmogelijkheden voor deze doelgroep. Voorbeelden hiervan zijn te vinden bij de Stichting Waardig Wonen en de Martha Florahuizen.
3. In bestaande en nog te realiseren bebouwing adviseert de Adviesraad de gemeente zich sterk te maken voor meer groen en ruimte, omdat dit een positief effect heeft op het lichamelijk- en psychisch welbevinden van de inwoners. De gemeente onderkent dit zelf ook in de omgevingsvisie, maar kan daar meer handen en voeten aan geven. Met name bij het inbreien ligt hier een opgave. De ervaring tot nu toe laat zien dat er onbalans is tussen woningbouw in de nieuwe wijken tussen, en ruimte en groen. Door de woonomgeving meer in evenwicht te brengen wordt een bijdrage geleverd aan de opgave zoals geschetst in hoofdstuk 3: Natuur, water en lucht.

Hoofdstuk 5: Gezonde economische ontwikkeling in Kaag en Braassem

“De economische sector verbeteren zodat iedereen meedoet in de maatschappij”

Het is echter een utopie dat iedereen in Kaag en Braassem zelfredzaam is en mee kan doen. De focus ligt hier geheel op uitstroom naar de arbeidsmarkt vanwege de huidige krapte aan werknemers. Er zal altijd een vaste groep zijn die afhankelijk blijft van een uitkering met daarbij de nodige ondersteuning.

En denk aan de ± 300 kinderen in Kaag en Braassem, die nu in relatieve armoede leven, dit zijn ook vaak de “armen” van de toekomst. Deze kinderen worden verantwoordelijk voor de economie van de toekomst. Daarom moet vol ingezet worden op onderwijs - zo nodig via leerplicht - en ook met sport en spel om de negatieve spiraal te doorbreken.

De tekst onder “inburgering, schuldhulpverlening en preventie” roept het beeld op alsof ervan uit wordt gegaan dat statushouders (veelal) in de schuldhulpverlening terecht komen. Dat neigt toch naar stigmatisering. Zet ondersteuning bij financiële vaardigheden breder in en niet alleen voor statushouders maar b.v. ook voor de doelgroep MO of andere inwoners die in schulden (dreigen te) raken. Met een dergelijke preventieve maatregel is economisch en sociaal voordeel te halen.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Economische ontwikkelingen na Corona:

De Coronacrisis zal ook in onze gemeente gevolgen hebben voor de economische ontwikkelingen. Niet alle bedrijven zullen hier goed doorheen komen, soms failliet gaan, in moeten krimpen, werknemers ontslaan, minder werk hebben, etc. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de glastuinbouw en de horeca.

Wij verwachten een stijging van de werkloosheid. Het aantal van 300 bijstandsgerechtigden zal naar verwachting stijgen. In het nieuwe perspectief is het wellicht raadzaam nog eens naar de doelstelling '50 voor 2021' te kijken. Het zal een grote opgave zijn nu veel bedrijven hun vitaliteit zien afnemen. Naar verwachting zal ook het aantal vacatures afnemen. Wij adviseren de gemeente om in te zetten op kansrijke matches. Hierbij kan de gemeente bedrijven en bijstandsgerechtigden ondersteunen door het bieden van onder meer begeleiding, inzet loonkostensubsidie, bieden scholing en benutten van leerwerkplekken. Met inzet van deze middelen en ondersteuning achten wij de kans groter dat iemand uit de bijstand aan de slag kan en blijft. Wij adviseren de gemeente om hierin een leidende rol te nemen.

Ook de jeugdwerkloosheid ontstaan door de Coronacrisis vraagt extra aandacht. Begeleid jongeren zo snel mogelijk weer naar werk in kansrijke sectoren en ondersteun hen daarbij bijv. door middel van omscholing. Wij adviseren de gemeente om ook hierin een leidende rol te nemen.

De minder kansrijke werklozen moeten echter ook niet vergeten worden. Zet voor hen intensieve begeleiding in en biedt deze cliënten stageplekken en werkervaringsplaatsen aan, zodat zij op termijn kunnen uitstromen. Wellicht is ook de basisbaan voor deze groep een mooi alternatief. Gemeente Groningen werkt hiermee.

Onderwijs op maat:

Wij adviseren de gemeente meer in te zetten op het bij elkaar brengen van onderwijs en bedrijven, om te zorgen voor een betere afstemming op de behoefte op de arbeidsmarkt. Dit biedt kansen voor de toekomst, voor arbeidsparticipatie en economische groei.

Recreatie:

Wij zien kansen om K&B te profileren als recreatie-gemeente. Nu meer Nederlanders thuis of in eigen land hun vakantie doorbrengt, biedt dit perspectief voor recreatie in onze gemeente. Dit brengen werkgelegenheid mee, juist voor een sector die door de Coronacrisis hard is getroffen.

Hoofdstuk 6: Sociaal Kaag en Braassem

In de inleiding wordt aangegeven dat in de Omgevingsvisie de fysieke leefomgeving wordt verbonden met het sociaal domein. Punten vanuit het sociaal domein komen terug binnen de verschillende onderdelen. Wij ervaren in de (concept) Omgevingsvisie toch vaak een aparte benadering van de afzonderlijke punten en geen integrale benadering.

Wij zijn van mening dat sport een prominentere plek in de Omgevingsvisie moet hebben. Sport is de meest verbindende factor in de gemeente. Sport verbreedert, levert een bijdrage aan sociale ontwikkeling en levert een bijdrage aan de verbetering van de lichamelijke als de geestelijke gezondheid van onze inwoners.

Aanvulling op “wat willen we bereiken”

- *Toename van kennis van psychische ziektes bij inwoners van de gemeente.*

Zeker met het oog op de taken “beschermd wonen en de maatschappelijke opvang”, die naar de gemeente komen, kan kennis over psychische ziektes een bijdrage leveren aan integratie in een woonomgeving. Ook ontwikkelingsstoornissen (autisme, ADHD, enz.) kunnen hierin worden meegenomen. Kinderen leren dan al jong dat zij allemaal hetzelfde zijn en dat dit niet iets vreemds is, waardoor als zij volwassen zijn, zij minder angstig zijn voor mensen met een psychische ziekte.

- *Wij stimuleren het gebruik van domotica als bevordering van het langer zelfstandig wonen.*

Onze inwoners worden steeds ouder en moeten ook langer zelfstandig wonen. Het gebruik van domotica kan hen helpen bij het behouden van hun zelfstandigheid en mantelzorgers ontlasten.

- *Wij betrekken inwoners die te maken hebben met belemmeringen er ook bij*

Iedereen hoort erbij en mag meedoen, dit lijkt toch wat vrijblijvend. Volgens ons heeft de gemeente een voorwaardenscheppende rol bij het recht dat iedereen heeft: op gelijke behandeling, gelijke toegang, eigen regie, participatie en mobiliteit. Inwoners, die op een bepaald terrein een belemmering ervaren om mee te doen, weten vaak wel wat de beste oplossing is. Maak gebruik van deze kracht, dit kan kosten besparen.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

1. Voor alle mensen met een beperking moet het VN-verdrag, dat betrekking heeft op mensen met een beperking/handicap, uitgangspunt zijn in het gemeentelijk beleid. De gemeente is gehouden aan dit verdrag en moet er in haar beleid ten aanzien van deze doelgroep, zichtbaarder rekening mee houden. Dit punt verdient een specifieke vermelding bij dit hoofdstuk, omdat een algemene vermelding voor de hele Omgevingsvisie te vrijblijvend is.
2. Er moet continue aandacht zijn voor mensen met psychische/psychiatrische aandoeningen. We krijgen steeds meer te maken in de gemeente met mensen die kwetsbaar in het leven staan, waarvoor inwoners (meer) begrip moeten krijgen. Het helpt, als er voorlichting en training gegeven wordt om de kennis en het begrip te vergroten, maar dit moet dan wel stelselmatig gebeuren en onderdeel zijn van gemeentebeleid.
3. Sport en Cultuur verdienen een prominente plek in de omgevingsvisie en het beleid van de gemeente. Het geheel welbevinden en de gezondheid van de inwoners is hierbij zeer gebaat. Wij zijn van mening dat de gemeente hierin een voortrekkersrol zou moeten vervullen en, zoveel mogelijk, maatwerk zou moeten leveren, zodat iedereen kan meedoen.

Hoofdstuk 7: Mobiliteit in Kaag en Braassem

In onze dorpen is het OV vaak geen goed alternatief ten opzichte van het gebruik van auto's. Maar er is ook een flinke groep inwoners die vanwege een handicap niet auto kan of mag rijden en waarvoor het OV (bv. vanwege de afstand tot de halte) zeker ook geen optie is. Wij vinden het van belang dat het OV goed bereikbaar en bruikbaar is voor inwoners die geen eigen vervoer hebben (kunnen betalen) en voor inwoners met een handicap of beperking. Alternatieve vormen van vervoer juichen wij van harte toe. De gemeente heeft hierin ook een taak.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Het valt ons op dat er veel aandacht wordt besteed aan het "faciliteren" van het autoverkeer om de bereikbaarheid van de gemeente Kaag en Braassem waarborgen. Daarvoor zijn een aantal concrete plannen (vooral voor Leimuiden). Daarnaast wordt er gezegd dat het bovengemiddelde autobezit ook parkeerdruk oplevert in de woonwijken. Daar komen de laadpalen nog bij in het kader van de duurzaamheid.

Er wordt ook gesteld dat het openbaar vervoer in een aantal kernen geen goed alternatief biedt.

Vraag: Waarom wordt er niet meer ingezet op het terugdringen van het autogebruik en verbeteren van het openbaar vervoer?

Openbaar vervoer:

Voor het openbaar vervoer wordt ingezet op handhaven van de huidige kwaliteit en waar mogelijk te verbeteren. Het is al duidelijk dat de huidige kwaliteit niet aansluit bij de wensen van de inwoners en wat zijn de criteria voor “waar mogelijk”? Dit is erg vaag. Wij adviseren de gemeente om in te zetten op een verbetering van het openbaar vervoer.

Het is mooi dat er gekeken wordt naar nieuwe technologische ontwikkelingen “Maas” (Mobility as a Service), maar dat roept ook de nodige vragen op:

- Hoe zit het met de privégegevens van bewoners wanneer de gemeente aan commerciële instellingen data gaat verstrekken?
- Hoe kunnen mensen die digibeet zijn of hun privé gegevens niet willen delen met dit soort instellingen verzekerd zijn van een goede aansluiting op het openbaar vervoer?

Het is goed om in te zetten op het verbeteren van het fietspadennetwerk. De fiets is een mooi alternatief voor het autogebruik. Hierbij wat ons betreft de volgende aandachtspunten:

Op een aantal punten binnen onze gemeente ontstaan onveilige situaties doordat diverse verkeersdeelnemers gebruik moeten maken van dezelfde weg.

Als voorbeelden:

- De situatie in Leimuiden Burgemeester Bakhuizenlaan richting Kudelstaart met name voor fietsers en voetgangers;
- Het kruispunt in Roelofarendsveen Braassemmerdreef met het Noordeinde;
- Het fietspad bij de brug in Oude Wetering, dat is combinatie van voet- en fietspad met een onduidelijke oprit.
- Het pad langs de Woudwetering richting de Wijde Aa in Woubrugge met het welbekende “struinp pad”. Hier ontstaan vaak zeer onveilige situaties omdat zowel wandelaars, skeelers, ouderen op elektrische fietsen, racefietsers en zelfs paarden hier gebruik van maken. Daarnaast is het ook nog een losloopgebied voor honden;
- De u al bekende onvoldoende veilige verkeerssituatie in Hoogmade op het Zuideinde bij de Parallelweg richting de sportvelden.

Advies:

1. Kijk kritisch naar dit soort wegen en kijk of het mogelijk is op de plekken waar auto's en fietsverkeer elkaar in de weg zitten de weg op bepaalde tijden van de dag te verbieden voor het autoverkeer.
2. Verbied wandelpaden voor fietsverkeer.
3. We pleiten ervoor dat er bij inrichting van straten in de kernen goed gekeken wordt naar de veiligheid van alle inwoners met name mensen met een scootmobiel of rollator. Je ziet vaker onveilige situaties door smalle en/of ongelijke stoepen. Tip: laat ook een ervaringsdeskundige mee kijken wanneer er laadpalen geplaatst worden
4. Neem als doel op (“het wat”) dat de gemeente bereikbaar is en blijft voor elke inwoner, dus ook de inwoner met een beperking. Daarbij is het versterkend als expliciet als doel

wordt benoemd dat de bereikbaarheid en mobiliteit van en naar de dorpen in Kaag en Braassem met het OV wordt behouden, zeker voor de inwoners die ervan afhankelijk zijn (de groep zoals genoemd: degenen die wegens lichamelijke beperking of financiële reden geen eigen auto hebben). Zeker gezien de trend die wordt genoemd dat door verstedelijking en vergrijzing het OV in de landelijke gebieden onder druk staat.

5. Breid, waar behoefte is, als alternatief OV via de Buurtbus uit.

Hoofdstuk 8: Veilig in Kaag en Braassem

Bij veiligheid en het veiligheidsgevoel speelt zorg een belangrijke rol. Wij vinden het dan ook belangrijk dat er vol wordt ingezet op de samenwerking tussen signalerende en uitvoerende partijen. Door inzet op preventie kan er veel schade en leed worden voorkomen. Veiligheid biedt ook aanknopingspunten naar het sociaal domein, het betreft de leefomgeving. Qua welzijn gaat het om veilig voelen. Een goed sociaal netwerk is daarbij van belang. Qua fysiek gaat het bv. om verlichting – openbare ruimte toegankelijk voor diverse gebruikers.

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Wat ons opvalt bij dit onderdeel is de opmerking dat een toenemende vermenging geconstateerd wordt van de onder- en bovenwereld.

Wij vragen ons af hoe de gemeente dit concreet denkt tegen te gaan en dit te bestrijden. Betekent dit dat de gemeente ook mensen, die in dienst van de gemeente zijn, gaat onderzoeken alvorens ze bepaalde bevoegdheden krijgen?

Het is goed dat benoemd wordt dat het om zowel fysieke als sociale veiligheid gaat.

Het is eveneens goed dat er een koppeling wordt gelegd met het sociaal domein door voorbeelden te noemen zoals zorg en veiligheidshuis en mogelijke incidenten door personen met verward gedrag. Het zou mooi zijn als hier wordt ingezet op draagvlak en begrip bij de inwoners door inzet van voorlichting en communicatie (zoals in hoofdstuk 6 over sociaal domein wordt genoemd).

In de tekst wordt genoemd dat openbare ruimte die ruimte is die voor iedereen toegankelijk is. Benoem dit laatste als doelstelling (het wat). De gemeente wil dat de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk is. Wel heel hoog over, maar geeft wel de ambitie van het VN-verdrag voor mensen met een handicap aan. Iedereen doet op gelijke wijze mee ongeacht of je wel of niet een beperking hebt.

Hoofdstuk 9: Gebiedstypen

In dit hoofdstuk zijn er veel dingen die niet mogen, hierdoor ontstaat het gevoel dat er veel 'verboden' is of gaat worden. Wij missen de uitleg waarom veel initiatieven niet zouden mogen. Hoe is de gemeente tot deze visie gekomen en graag zouden wij willen horen wat er

wel mag. We zien liever een visie met ambities, dit straalt meer uitdaging uit naar de betrokkenen. Omschrijf als gemeente de doelen, waarvan je vindt dat die bereikt moeten worden en leg de verbinding met de inwoners om met elkaar die doelen te bereiken.

Verder adviseren wij de gemeente zich niet alleen te richten op het recreatie en toerisme van de eigen inwoners. Waarom wordt er niet ook meer gericht gekeken naar buitenlandse toeristen en toeristen uit andere gemeentes. De gemeente ligt vlakbij Schiphol en Amsterdam, wat is de reden dat hier geen gebruik van wordt gemaakt? Wat zijn de voordelen van het alleen richten op het toerisme van onze eigen inwoners binnen de gemeente?

Ook wordt er bij de veenweides geschreven over het behoud van de bestaande landelijke structuur. Hoe verhoudt zich dit met de energie transitie waarin er geschreven wordt dat de transitie ruimtelijke inpassing vraagt? Hoe ga je dan bijvoorbeeld zonneweides en windmolens inpassen?

Daarnaast wordt er bij het onderdeel kernen gesproken over: 'als het gaat om het bouwen van woningen geven wij de voorkeur aan inbreiden.' Ons advies hierbij is om bij het inbreiden oog te houden voor de ruimtelijke kwaliteit en behoud van groen en van speelplekken. Reserveer daarvoor in de begroting financiële ruimte - voor advies van deskundigen en realisatie van groen en speelplekken.

Algemeen

Ondanks dat het een visie is, kan er op punten scherper worden geduid wat de gemeente wil bereiken. Waar wil de gemeente uitkomen t.o.v. de huidige situatie? Het kan helpen dat nagedacht wordt over hoe de gemeente gaat meten, hoe de gewenste uitkomst/ c.q. het effect van beleid ook zijn bereikt. Van de huidige situatie een 0-meting maken en een indicator bepalen waarvan wordt afgeleid of de doelstelling is bereikt. Wat is de huidige situatie en waar wil gemeente op een x-moment staan? Daarnaast stellen we voor concreter te worden in bijvoorbeeld wie 'alle inwoners' zijn, of wordt toch eigenlijk een deel van de inwoners bedoeld die nader te specificeren is. Hoe kun je anders vaststellen of het gewenste resultaat is bereikt?

In de inleiding van Omgevingsvisie wordt vermeld dat het een document is dat uiteindelijk van de inwoners moet worden. Echter, dat dit nu nog niet het geval is. Hoe verhoudt zich deze constatering tot de keuze van de gemeente dat ze de regie bij inwoners en professionals wil laten. Hoe doe je dat als men het document - wat de gemeente wil - niet kent.....

Aanvullend op het advies van maart 2020:

Ten slotte nog een algemene opmerking over de omgevingsvisie. Wij vinden het een allesomvattend stuk met heel veel goede bedoelingen en gewenste richtingen, waarbij veel partijen betrokken zijn. Het draagvlak dat hiermee is gecreëerd, kan echter gemakkelijk teniet worden gedaan, als de omgevingsvisie te veel op een abstract niveau blijft en te weinig wordt geconcretiseerd. Dat gevaar zit o.i. wel in de omgevingsvisie opgesloten. U

geeft aan dat de omgevingsvisie van iedereen is. Daarvoor is van belang dat iedereen de visie begrijpt en kan ondersteunen. Let daarom op taalgebruik en benut andere vormen communicatie dan alleen een visiedocument van ruim 100 pagina's.

Ons advies is om voor iedereen toegankelijke taal te gebruiken en concrete, meetbare doelstellingen te formuleren.

Tot slot

Wij gaan ervan uit dat wij met onze zienswijze en advies een positieve bijdrage leveren aan de afronding van de Omgevingsvisie en wij hopen dit terug te zien in de definitieve versie.

De Adviesraad ziet uw antwoorden graag tegemoet en bij voorbaat dank hiervoor.

Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem